

Energie- en klimaatactieplan

Het addendum bij het energie- en klimaatactieplan van

Laakdal

kwam tot stand met de hulp van provincie Antwerpen en IOK

0 Inleiding

In 2019 ondertekende gemeente Laakdal het Burgemeestersconvenant 2030 voor klimaat en energie. Op 22 juni 2021 keurde de gemeenteraad het energie- en klimaatactieplan goed. Dit omvatte een probleemanalyse, de visie en doelstellingen richting 2030 en acties voor de periode 2020-2025. Dit engagement voor een gezonde en leefbare regio werd hernieuwd tijdens de Staten-Regionaal van de Kempen op 13 juni 2025.

In dit addendum worden binnen het kader van dit energie- en klimaatactieplan: (i) bijkomende of gewijzigde strategische en operationele doelstellingen geformuleerd; (ii) de acties tijdens de meerjarenplanning 2026-2031 weergegeven; (iii) steracties diepgaander uitgewerkt en (iv) de klimaatbegroting weergegeven. In bijlage vindt men een volledig overzicht van alle doelstellingen en indicatoren van het aangepaste klimaatactieplan.

Het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie werd in 2008 door de Europese Commissie gelanceerd met de ambitie om lokale besturen te engageren om de klimaat- en energiedoelstellingen van de Europese Unie te behalen en zelfs te overtreffen. Bijna alle steden en gemeenten in Vlaanderen hanteren dit als beleidskader voor hun klimaatbeleid. Ze worden hiervoor ondersteund door de territoriale coördinatoren: de Vlaamse overheid, de provincies en de streekintercommunales.

In de Kempen is het project gekend onder de naam Kempen2030. Ondertekenaars van Kempen 2030 concretiseren in deze samenwerking de visie van het Burgemeestersconvenant:

'Met het burgemeestersconvenant engageren we ons om stappen te zetten richting koolstofarme en veerkrachtige dorpen en steden met toegang tot betaalbare, veilige en duurzame energie. Als onderdeel van het Europees Burgemeestersconvenant zullen we doorgaan met (1) het verminderen van de uitstoot van broeikasgassen op ons grondgebied, (2) het vergroten van de veerkracht en de voorbereiding op de negatieve gevolgen van de klimaatverandering, en (3) het aanpakken van energiearmoede als een van de belangrijkste maatregelen om een rechtvaardige overgang te waarborgen.'

Deze visie wordt in onderstaande hoofdstukken verder vertaald in doelstellingen en acties. Dit addendum werd opgemaakt met ondersteuning van provincie Antwerpen en IOK.

1 Doelstellingen

Het Burgemeestersconvenant en de lokale klimaatplannen zijn opgebouwd rond drie pijlers: mitigatie, adaptatie en energiearmoede.

1.1 Mitigatie: vermindering van de uitstoot van broeikasgassen

We willen tegen 2030 **40% minder CO₂** uitstoten t.o.v. 2011¹. Dat wil zeggen dat er in 2030 in Laakdal nog maximum 37.004 ton CO₂ uitgestoten mag worden.

De doelstelling voor 2030 blijft hetzelfde en ligt in lijn met de Vlaamse en nationale klimaatdoelstelling voor België.² Tegen 2050 zal de hele EU, conform de Europese klimaatwet, klimaatneutraal moeten zijn.

1.2 Adaptatie: de veerkracht versterken

Adaptatie is het proces van aanpassing aan het huidige of toekomstige klimaat en aan zijn effecten, om de nefaste gevolgen ervan af te zwakken of gunstige opportuniteiten te benutten. We integreren klimaatadaptiestrategieën (noodplanning, ontharden, vergroenen, ruimte maken voor water, ventileren, het beheersen van warmteopname en afschermen van klimaatrisico's) in alle facetten van het lokaal beleid, zodat bestaande en toekomstige risico's van hittestress, droogte en wateroverlast kleiner worden.

We vertalen deze ambitie in de volgende drie strategische doelstellingen, die de lokale vertaling zijn van de doelstellingen van het Vlaamse klimaatadaptatieplan.³ Deze zijn telkens ook gekoppeld aan impactindicatoren. Deze drie strategische doelstellingen hebben gemeenschappelijk dat ze de impact van het klimaat willen stabiliseren op het huidige niveau, ondanks de oplopende klimaateffecten door de wijzigende klimaattoestand.

¹ Bron: Alle CO₂-cijfers komen van de inventarissen die het VITO maakt in opdracht van Departement Omgeving en VEKA. Te raadplegen via provincies in cijfers.

² Het is complex om deze doelstellingen met elkaar te vergelijken, aangezien het om verschillende sectoren, broeikasgassen en referentiejaar gaat. Ondertekenaars verbinden zich ertoe om: 'middellange- en langetermijndoelstellingen vast te stellen die stroken met de EU-doelstellingen (Vermindering van de uitstoot van broeikasgassen met 55% tegen 2030 t.o.v. 1990) en minstens even ambitieus zijn als onze nationale doelstellingen'.

³ Bron: <https://omgeving.vlaanderen.be/nl/klimaat-en-milieu/klimaat/vlaams-klimaatadaptatieplan>

1.2.1 Hittestress

OD 2.10 We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.

- *Indicator:* Hittegerelateerde sterfte.⁴
- *Eenheid:* Absoluut cijfer
- *Streefwaarde:* 0 hittegerelateerde sterfgevallen
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1 hittegerelateerde sterfgeval per jaar volgens klimatologisch gemiddelde 2000-2019
- *Basisjaar:* 2019
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid:* 8 hittedoden per jaar in 2050
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Extreme hitte
- *Meest kwetsbare groepen:* Ouderen, jonge kinderen, mensen in slechte huisvesting, mensen met chronische ziektes, personen in een sociaal isolement, daklozen, zwangere vrouwen
- *Bron:* [Hitte-impacttool Departement Zorg](#)

1.2.2 Droogte

OD 2.11 We houden regenwater en oppervlaktewater voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.

- *Indicator:* Hydrologische droogte: aandeel waterlopen in de gemeente dat (bijna) droogvalt in een gemiddeld jaar.⁵
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (0% bijna droge waterlopen in de gemeente)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 0% bijna droge waterlopen tijdens een droogte die gemiddeld om de twee jaar voorkomt, volgens het klimatologisch gemiddelde tijdens de periode 1976-2005
- *Basisjaar:* 2005⁶
- *Bedreiging die aangepakt wordt:* Droogte en waterschaarste
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 0%
- *Meest kwetsbare groepen:* Landbouwers
- *Bron:* VMM klimaatportaal [via provincies in cijfers](#)

⁴ Dit is het geschatte aantal sterfgevallen, tijdens een enkele zomerperiode (1 april - 30 september), die veroorzaakt worden door hitte. Deze gegevens kwamen tot stand door gegevens rond temperatuur en sterfte met elkaar te combineren voor elke zomer tussen 2000-2019. Meer info vindt u in de handleiding en rapport over de hitte-impacttool.

⁵ Bijna droge waterlopen in een gemiddeld jaar (% met minder dan 0,25 liter/seconde): aandeel van de bijna droge waterlopen waar het debiet (excl. lozingen) onder de 0,25 l/s zakt tijdens een droge periode die om de 2 jaar voorkomt.

⁶ Het basisjaar 2005 staat hier eigenlijk voor het klimatologisch gemiddelde in de periode 1975 en 2005.

1.2.3 Wateroverlast

OD 2.12 We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.

- *Indicator:* gebouwen met risico op wateroverlast⁷
- *Eenheid:* %
- *Streefwaarde:* Status quo t.o.v. basisjaar (1,8 % gebouwen met wateroverlast)
- *Streefjaar:* 2050
- *Basisjaar waarde:* 1,8% gebouwen in 2019 met risico op wateroverlast volgens het gemiddelde klimaat tussen 1976-2005
- *Basisjaar:* 2019⁸
- *Bedreiging die wordt aangepakt:* wateroverlast en overstromingen
- *Waarde hoog klimaatscenario zonder beleid in 2050:* 3,3%
- *Meest kwetsbare groepen:* alle groepen
- *Bron:* VMM Klimaatportaal via [provincies in cijfers](#)

1.3 Energiearmoede verlichten

Hoe zorgen we ervoor dat de klimaattransitie sociaal rechtvaardig gebeurt? Heel wat mensen kunnen hun energiefactuur nu al met moeite betalen. Investeren in een warmtepomp of een elektrische wagen is dan helemaal onhaalbaar. De strijd tegen energiearmoede en een rechtvaardige transitie zijn daarom vanaf 2025 een derde, nieuwe pijler van het Burgemeestersconvenant voor Klimaat & Energie, naast mitigatie en klimaatadaptatie.

Tijdens het komende meerjarenplan 2026-2031 onderneemt Laakdal acties die ervoor zorgen dat meer mensen hun energiefacturen kunnen betalen; de woning duurzaam kunnen koelen of verwarmen en voldoende klimaatvriendelijke mobiliteitsopties hebben om deel te kunnen nemen aan het maatschappelijk leven. We nemen daarom de volgende strategische doelstelling op.

We zetten actief in op het aanpakken van energiearmoede in de periode 2025-2030 om zo een rechtvaardige transitie mogelijk te maken.

In Vlaanderen ervaarde in 2022 16,4% huishoudens een vorm van energiearmoede.⁹ Gezinnen in energiearmoede besparen zodanig op hun verbruik dat ze hun woning niet adequaat verwarmen, kampen met veel te hoge energiekosten in verhouding tot hun inkomen en/of vrezen om financiële redenen hun woning niet te kunnen verwarmen. Zo stapelen schulden op of zetten gezinnen zichzelf in de kou om deze te vermijden. Er zijn geen lokale cijfers

⁷ Aantal gebouwen dat getroffen wordt door afstroming bij intense regenval met een kans van eenmaal in de 1.000 jaar. Dit omvat ook de gebouwen met een grotere kans tot wateroverlast.

⁸ Basisjaar is 2019 omdat de status quo is berekend op basis van kaarten met gebouwen uit 2019 en volgens het klimatologisch gemiddelde in de periode 1976 en 2005.

⁹ Bron: Barometer Energiearmoede: https://media.kbs-frb.be/nl/media/10491/Barometer_Energiearmoede_2023_DEF

beschikbaar die duidelijk aangeven hoeveel mensen zich in energiearmoede bevinden. Op basis van een vergelijking van verschillende indicatoren rond armoede ligt het aandeel gezinnen in energiearmoede in Laakdal vermoedelijk lager dan het Vlaamse gemiddelde.¹⁰ Het aandeel van de huishoudens dat aangeeft moeilijkheden te hebben om de factuur voor energie en water te betalen (7,0%), ligt in Laakdal lager dan het gemiddelde in Vlaanderen.¹¹

Deze strategische doelstelling wordt daarom verder geconcretiseerd in nieuwe operationele doelstellingen rond lokaal beschikbare en relevante indicatoren zoals gezinnen met betalingsmoeilijkheden, sociale huisvesting, de energieprestaties van huurwoningen, en de opname van ondersteuning door en voor kwetsbare doelgroepen.

1.3.1 Betalingsmoeilijkheden

Ontbindt een leverancier het contract met een gezin vanwege betaalachterstanden? En vindt dat gezin niet tijdig een andere leverancier? Dan wordt hij klant bij de distributienetbeheerder Fluvius. Die neemt in Vlaanderen de rol van sociale leverancier op zich. Dit is de meest geschikte lokale indicator om het aantal gezinnen met betalingsmoeilijkheden op te volgen.

OD 3.1 Het aantal huishoudens met moeilijkheden om de energiefacturen te betalen, daalt met minstens 25%.

- *Indicator:* Huishoudelijke afnemers beleverd door Fluvius als sociale leverancier wegens wanbetaling voor elektriciteit en gas
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Streefwaarde elektriciteit:* 1,3% (basiswaarde*0,75) of 95 gezinnen
- *Streefwaarde aardgas:* 0,9% (basiswaarde*0,75) of 67 gezinnen
- Streefjaar: 2030
- Basisjaar waarde elektriciteit: 1,7% of 126 gezinnen
- Basisjaar waarde aardgas: 1,2% of 89 gezinnen
- *Basisjaar:* 2025
- *Bron:* [Open Data Fluvius](#)

¹⁰ Bron: Armoederapport [PinC](#)

¹¹ Bron: Betalingsmoeilijkheden energie en water uit de stads en gemeentemonitor via [PinC](#). Cijfers voor 2023.

1.3.2 Sociale huisvesting

Sociale woningen zijn een sociaal rechtvaardige klimaatmaatregel. Ze combineren drie doelen: betaalbaar wonen, verlaagde energiekosten en verminderde uitstoot voor een publiek dat onvoldoende terecht kan op de private koop of huurmarkt. De uitbreiding en renovatie van het patrimonium samen met de woonmaatschappijen is dus een belangrijk voorbeeld van sociaal klimaatbeleid.

Het huidige bindend sociaal objectief (BSO) voor de uitbreiding van het patrimonium loopt eind 2025 af. Dit is het minimumaandeel sociale woningen dat er zou moeten zijn. De Vlaamse Regering engageert zich in het regeerakkoord en de beleidsnota Wonen om vanaf 2026 werk te maken van een nieuw BSO. Concreet wil ze een gewestelijk minimumdoel vooropstellen, dat wordt vertaald naar de werkingsgebieden van de woonmaatschappijen. Lokale besturen krijgen daarbij de ruimte om, in overleg binnen hun werkingsgebied, mee te bepalen hoe dit doel wordt ingevuld. Lokale besturen hebben heel wat instrumenten om dit BSO te realiseren via eigen patrimonium of door woningen in te huren.

OD 3.2 Het aandeel sociale huurwoningen stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.

- *Indicator:* Officiële statistiek sociale huurwoning per 100 particuliere huishoudens
- *Eenheid:* % en absoluut
- *Basisjaar waarde:* 7 sociale huurwoningen per 100 huishoudens en 511 verhuurde sociale woningen in totaal, t.o.v. 6 sociale huurwoningen per 100 huishoudens in het werkingsgebied van de woonmaatschappij
- *Basisjaar:* 2023
- *Streefwaarde sociale woningen:* de streefwaarden van het nieuw bindend sociaal objectief (nog niet definitief vastgelegd door de Vlaamse Overheid)
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap wonen in Vlaanderen – provincies in cijfers](#)

1.3.3 Energienorm woningen

Volgens de minimale woonkwaliteitsnormen dient in 2030 elke halfopen en vrijstaande woning energielabel E (of beter) te halen¹². Rijwoningen en appartementen dienen minstens energielabel D te hebben. Een woning die niet voldoet aan deze energienorm kan geen conformiteitsattest meer halen, kan ongeschikt verklaard worden en het verhuren ervan is niet toegelaten. Vanaf 2028 mag de huur van dergelijke woningen ook niet langer geïndexeerd worden. Op deze manier worden verhuurders gestimuleerd om te renoveren, zodat de

¹² Zie ook: <https://www.vlaanderen.be/bouwen-wonen-en-energie/veilig-gezond-en-kwaliteitsvol-wonen/woningkwaliteitsnormen/minimaal-epc-label-vanaf-2030>

energiefactuur van de huurders omlaag kan. Lokale besturen kunnen verhuurders richting het ondersteuningsaanbod gidsen.

Omdat de meeste mensen in energiearmoede huren, en omdat er meer beleidsinstrumenten zijn om deze energienorm te handhaven op de huurmarkt, focussen we hier op huurwoningen.

OD 3.3 De energieprestaties van huurwoningen voldoen aan de minimale energienorm.

- *Indicator:* EPC's residentiële eenheden (verhuur): EPC-label E of F (t.o.v. EPC's huur) – gemiddelde van de voorbije vijf jaar
- *Eenheid:* %
- *Basiswaarde (gemiddelde 2020-2024):* 17,5%
- *Streefcijfer:* 0%
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](#)

1.3.4 Opname ondersteuning renovatie

Voor eigenaars-bewoners met laagste inkomens en verhuurders aan de woonmaatschappij bestaat er financiële ondersteuning en begeleiding via MijnVerbouwPremie (MVP), MijnVerbouwBegeleiding, MijnVerbouwLening. Energiehuis Kempen is hiervoor het eerste aanspreekpunt. Vanaf 2025 worden deze nog extra toegespitst op de laagste inkomens en energetische maatregelen.

OD 3.4 We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten door kwetsbare gezinnen.

- *Indicator:* Aantal en aandeel uitbetaalde dossiers MVP aan doelgroep 3 en 4 (laagste inkomens en verhuurders aan de woonmaatschappij) voor energetische maatregelen
- *Eenheid:* Absoluut
- *Basiswaarde:* 127 uitbetaalde premies aan categorie 3 en 4
- *Basisjaar:* 2024
- *Streefcijfer:* Stijging
- *Streefjaar:* 2030
- *Bron:* [Agentschap Wonen en Vlaamse Energie- en Klimaatagentschap-provincies in cijfers](#)

2 Acties 2026-2030

2.1 Mitigatie

Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
We stimuleren een verhoogde renovatiegraad van de woningen door in samenwerking met Energiehuis Kempen informatie en advies te verschaffen over energetische renovatie, verbouwpremies en de mijn verbouwlening.	Wonen en huisvestiging	AC390
We investeren in 't Fortun volgens timing en inhoud vastgelegd in het strategisch vastgoedplan: grondige energetische renovatie en branddetectiesysteem tegen eind 2028.	Projectmanagement	AC179
We investeren in het oud-gemeentehuis op de markt van Vorst volgens timing en inhoud vastgelegd in het strategisch vastgoedplan: renovatie van dak en schrijn- en houtwerk, extra isolatie en isolerend glas tegen eind 2029.	Projectmanagent	AC171
We ondersteunen activiteiten of acties die het lokaal aankopen stimuleren.	Ondernemen en economie	AC715
We dringen aan bij Fluvijs om de verLEDding van 100% te bereiken tegen 2028.	Openbare werken	AC240
We stimuleren de toepassing van duurzaamheidscriteria in overheidsopdrachten.	Overheidsopdrachten en verzekeringen	AC062
We gaan bij elk sloopproject na of er kan worden ingezet op herbruik of verkoop van materialen.	Projectmanagement Grond	AC241
We onderzoeken de mogelijkheid tot het installeren van een fietsbib om kwetsbare gezinnen qua mobiliteit te ondersteunen.	Onderwijs	AC327
We organiseren minstens één cambio voorziening in elke deelgemeente tegen eind 2028.	Klimaat & Energie	AC490
We werken aan een beleid rond duurzame ICT en maximaliseren het duurzaam (her)gebruik van onze infrastructuur tegen eind 2029.	ICT en systeembeheer	AC31

2.2 Adaptatie

Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
We grijpen geplande werken in bestaande ontwikkelingen aan om het openbaar domein klimaatproof in te richten.	Klimaat & Energie	AC243
We voorzien premies met focus op klimaatrobuust wonen.	Klimaat & Energie	AC232
We inventariseren onze onthardingsopportunities met zicht op subsidies tegen eind 2028.	Klimaat & Energie	AC246
We sensibiliseren en ondersteunen onze inwoners en bedrijven om afval te voorkomen/ sorteren en recyclen.	Milieu & natuur	AC415
We veralgemenen het uitsturen van facturen via digitale kanalen tegen 2027.	Financiën	AC769
We integreren grondgebonden gevelgroen aan eigen gebouwen waar mogelijk.	Klimaat & Energie	AC245
We vergroenen de buitenruimte in Vorst-Centrum en voorzien hierin uitdagende spelmogelijkheden tegen eind 2027.	Buitenschoolse kinderopvang	AC292
We ontharden jaarlijks minstens 100m ² van de openbare ruimte en/ of de privé-eigendom van de gemeente.	Openbare werken	AC250
We zetten jaarlijks 2 plantbakken om naar plantvakken.	Openbare werken	AC446

2.3 Energiearmoede

Actie	Verantwoordelijke	Verwijzing MJP
We participeren in het project "Noodkoopfonds" van IOK en kunnen hiermee 4 cliënten gespreid over de beleidsperiode helpen met een noodkooplening.	Sociale Dienst	AC459
We informeren burgers over het Pandschap dat als doel heeft panden omvormen tot betaalbare en duurzame woningen.	Wonen en huisvesting	AC392
We willen de woningkwaliteit van huurwoningen verbeteren door het verder uitrollen van het verplicht conformiteitsattest.	Wonen en huisvesting	AC391

3 Steracties

3.1 Mitigatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van mitigatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op een daling van de CO₂-uitstoot. Ze betrekken minstens drie verschillende sleutelsectoren op vlak van de uitstoot. Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook de verwachte energiebesparing, verwachte extra hernieuwbare energieproductie en CO₂-reductie weergegeven.

Titel	We stimuleren een verhoogde renovatiegraad van de woningen door in samenwerking met Energiehuis Kempen informatie en advies te verschaffen over energetische renovatie, verbouwpremies en de mijn verbouwen.
Omschrijving	One-Stop-Shop principe waar inwoners van Laakdal terecht kunnen met al hun energetische en verbouw vragen.
Implementatiekost	€48 130,36
Verwachte energiebesparing	Er wordt een energiebesparing van 7.250 MWh verwacht.
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	De verwachte extra hernieuwbare energieproductie wordt ingeschat op 2.741 MWh.
Verwachte CO ₂ -reductie	Er wordt een CO ₂ -daling van 1.564 ton verwacht.

Titel	We investeren in 't Fortun volgens timing en inhoud vastgelegd in het strategisch vastgoedplan: grondige energetische renovatie en branddetectiesysteem tegen eind 2028.
Omschrijving	De ketel wordt vervangen door een warmtepomp met lage temperatuur afgifte-elementen. Ook wordt de schil van het gebouw aangepakt, waarbij delen van de gevel en het schrijnwerk worden vernieuwd. Daarnaast wordt er nieuwe verlichting geïnstalleerd, komen er zonnepanelen en wordt er een koolstofvrij systeem voor de productie van het sanitair warm water geïmplementeerd.
Implementatiekosten	€358 000
Verwachte energiebesparing	Er wordt een energiebesparing van 21,5 MWh verwacht en een volledige uitfasering van gas.
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	Er worden zonnepanelen en een warmtepomp geplaatst die zorgen voor extra hernieuwbare energieproductie.
Verwachte CO ₂ -reductie	De CO ₂ - uitstoot zal van 25 ton in 2025 worden teruggebracht naar 6 ton in 2031.

Titel	We investeren in het oud-gemeentehuis op de markt van Vorst volgens timing en inhoud vastgelegd in het strategisch vastgoedplan: renovatie van dak en schrijn- en houtwerk, extra isolatie en isolerend glas tegen eind 2029.
Omschrijving	Het dak wordt vernieuwd en de ramen worden vervangen. De binnenkant van het gebouw zal wind en waterdicht worden gemaakt en het gelijkvloers wordt gerenoveerd en ingericht zodat het een nieuwe invulling kan krijgen.
Implementatiekosten	€110 000
Verwachte energiebesparing	Er wordt een energiebesparing van 12,6 MWh verwacht en bijkomend een besparing van 10 MWh gas.
Verwachte extra hernieuwbare energieproductie	Deze wordt pas verwacht in 2035 wanneer de huidige ketel wordt vervangen door een warmtepomp met lage temperatuur afgifte-elementen.
Verwachte CO ₂ -reductie	Van 12 ton in 2025 naar 9 ton.

3.2 Adaptatie

Uit bovenstaande acties worden drie acties op vlak van adaptatie uitgelicht als steractie. Het zijn de belangrijkste acties van het lokaal bestuur om in te zetten op klimaatadaptatie en meer bepaald op de meest relevante klimaatrisico's en meest kwetsbare sectoren.

Voor deze steracties wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke resultaten van deze actie verwacht wordt en hoe deze zullen bijdragen aan de indicatoren op vlak van klimaatadaptatie.

Titel	We grijpen geplande werken in bestaande ontwikkelingen aan om het openbaar domein klimaatproof in te richten.
Omschrijving	Geplande projecten in de buitenruimte worden aan de hand van een klimaattoets onder de loep genomen en bijgestuurd waar mogelijk met focus op het inrichten van een toekomstbestendig en klimaatrobust openbaar domein.
Implementatiekost	€ 0
Verwachte resultaten	Het openbaar domein wordt resistent voor de klimaatverandering.
Indicator voor verwachte resultaten.	Het openbaar domein komt minder onder druk te staan door wateroverlast.

Titel	We voorzien premies met focus op natuurlijk wonen.
Omschrijving	Financiële ondersteuning voor inwoners die ingrepen uitvoeren op privéterrein, die een positief effect hebben op de leefomgeving.
Implementatiekost	€40 000
Verwachte resultaten	Inwoners worden via deze weg gestimuleerd om hun woningen op een duurzame manier te isoleren en de buitenruimte klimaatproof in te richten.
Indicator voor verwachte resultaten.	Er worden jaarlijks minstens 50 premies "natuurlijk wonen" aangevraagd door de Laakdalse inwoners.

Titel	We inventariseren onze onthardingsopportuniteiten met zicht op subsidies tegen eind 2028.
Omschrijving	Deelname aan het project "RE-MOVE" met VZW Breekijzer waarbij er een onthardingsstrategie voor gemeentewegen wordt ontwikkeld.
Implementatiekost	€15 000
Verwachte resultaten	Bruikbare analyse die kan worden vastgelegd als beleidsdocument om het openbaar domein stelselmatig te gaan ontharden waar mogelijk.
Indicator voor verwachte resultaten.	Laakdal beschikt over een afgewerkte analyse dat wordt vastgelegd als beleidsdocument voor de komende jaren om in te zetten op ontharding binnen de gemeente.

3.3 Energiearmoede

Uit bovenstaande acties wordt één actie op vlak van energiearmoede uitgelicht als steractie. Het is de belangrijkste actie van het lokaal bestuur om in te zetten op het verminderen van energiearmoede. Voor deze actie wordt naast de implementatiekost hieronder ook aangeduid welke kwetsbare groepen met deze actie worden beoogd.

Titel	We participeren in het project "Noodkoopfonds" van IOK Kempen en kunnen hiermee 4 cliënten gespreid over de beleidsperiode helpen met een noodkooplening.
Omschrijving	Een noodkooplening is een renteloze bulletlening waarvan de afbetaling pas start na 20 jaar, zodat eerst andere schulden, bv. hypothecaire lening, kunnen worden afbetaald. Er kan in de leningsovereenkomst worden opgenomen dat er tijdens de 20 jaar maandelijks al een klein bedrag wordt terug betaald, bv. 50 euro/maand, maar dit is niet afdwingbaar omdat de insteek van Vlaanderen is dat het hier gaat over een bulletlening.
Welke kwetsbare groepen worden met deze actie beoogd	Huishoudens met een laag inkomen/ werklozen

4 Klimaatbegroting

Totaal gemeentelijk budget voorzien voor uitvoering van het klimaatactieplan in deze legislatuur: € 1 701 671

5 Bijlage

5.1 Overzicht indicatoren SECAP incl. addendum

Een overzicht van de meest recente indicatoren die gekoppeld zijn aan de strategische en operationele doelstellingen van het plan vindt u hier: [Overzicht indicatoren](#)

Instructies bij het raadplegen van de indicatoren:

- Bij het openen van de hyperlink kom je in de databank van Provincies in Cijfers terecht. Er openen zich automatisch heel wat tabbladen met presentaties, waarbij het laatste (meest rechts geplaatste) tabblad met presentatie van de cijfers zichtbaar is op je scherm. Je kan met het 'schuifbalkje' onmiddellijk onder de blok van tabbladen van rechts naar links schuiven en zo van het laatste naar het eerste tabblad bewegen.
- De tabbladen zijn per speerpunt gerangschikt (van links naar rechts) en omvatten alle indicatoren die in het klimaatactieplan zijn opgenomen. In de mate van het mogelijke wordt daarbij de volgorde van het actieplan gerespecteerd.

5.2 Overzicht doelstellingen SECAP incl. addendum

1. Mitigatie	
OD 1.1.	We reduceren het primair energieverbruik van stookinstallaties en elektriciteitsvraag in gebouwen en technische installaties (exclusief erfgoed) jaarlijks met 2,09% vanaf 2020.
OD 1.2.	We verhogen de productie van hernieuwbare energie op onze daken.
OD 1.3.	We bekijken systematisch de alternatieven voor het standaardvervoer.
OD 1.4.	Voor de openbare verlichting schakelen we over op 100% LED tegen 2030.
OD 1.5.	We gebruiken geen toestellen/machines meer op fossiele brandstof.
OD 1.6.	We willen een klimaatneutrale organisatie zijn.
OD 1.7.	We verhogen de renovatiesnelheid richting 3,5%.
OD 1.8.	We verbeteren de energieprestaties van niet-residentiële gebouwen en installaties.
OD 1.9.	We faciliteren 50 collectief georganiseerde energiebesparende renovaties per 1.000 wooneenheden.
OD 1.10.	We stimuleren een modal shift, zodat minstens 40% van de verplaatsingen in onze gemeente te voet, per (elektrische) fiets, step

	of openbaar vervoer gebeuren. We realiseren 1m nieuw of structureel opgewaardeerd fietspad extra per inwoner.
OD 1.11.	We voeren een stimulerend beleid om elektrische mobiliteit een boost te geven. Met steun van Vlaanderen voorzien we per 100 inwoners 1 laadpunt.
OD 1.12.	We voorzien per 1.000 inwoners een toegangspunt voor een (koolstofvrij) deelsysteem.
OD 1.13.	We verhogen de productie en opslag van hernieuwbare stroom in de gemeente in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale verbruik van warmte en elektriciteit uit hernieuwbare bronnen te halen.
OD 1.14.	We ondersteunen de productie van groene warmtevoorziening in lijn met het regionale doel om 32% van het regionale van warmte en elektriciteit uit hernieuwbare bronnen te halen.
OD 1.15.	Informeren, sensibiliseren, engageren en betrekken van verschillende doelgroepen rond het klimaatthema.
OD 1.16.	Meer participatie in hernieuwbare energie: we realiseren 1 coöperatief/ participatief hernieuwbaar energieproject per 500 inwoners met een totaal geïnstalleerd vermogen van 216 MW.
OD 1.17.	Versterken van lokale en meer circulaire productie en consumptie.
OD 1.18.	We ondersteunen een verschuiving naar een meer plantaardig voedselpatroon met minder voedselverliezen.
2. Adaptatie	
OD 2.1	We transformeren de gemeentelijke gebouwen en domeinen tot klimaatbestendige sites die hittestress, droogte en wateroverlast verminderen.
OD 2.2.	We bundelen wegenwerken om onze straten in één stap klimaatproof te maken.
OD 2.3.	We voorzien één extra natuurgroenperk per 1.000 inwoners.
OD 2.4.	We ondersteunen kwalitatieve kernversterking. Naast extra groen zetten we in op het verhogen van de leefdichtheid (het aantal inwoners per bebouwde ha).
OD 2.5.	Verhoging van het areaal bos in onze gemeente.
OD 2.6.	We streven naar 1m ² ontharding per inwoner.
OD 2.7.	Verlagen van het risico op overstromingen en droogte, rekening houdend met klimaatscenario's. We mikken op 1m ³ per inwoner extra opvang of infiltratie-capaciteit voor regenwater
OD 2.8.	We zetten in op klimaatbestendige tuinen.
OD 2.9.	We vergroenen de gemeente met 1 boom en een halve m haag of geveltuinbeplanting per inwoner. Voor Laakdal betekent dit 16.000 extra bomen en meer dan 8km extra haag.

OD 2.10.	We reduceren hittestress in woonomgevingen, zodat het aantal extra overlijdens door hitte niet meer toeneemt.
OD 2.11.	We houden regenwater en oppervlakterivierwater houden we voldoende vast, zodat waterlopen niet verder verdrogen.
OD 2.12.	We zorgen ervoor dat het aantal gebouwen met wateroverlast niet langer toeneemt.
3. Energiearmoede	
OD 3.1.	Het aandeel sociale huurwoningen stijgt volgens de richtlijnen van het nieuw bindend sociaal objectief.
OD 3.2.	De energieprestaties van huurwoningen voldoen aan de minimale energienorm.
OD 3.3.	We verhogen de opname van financiële en ontzorgende instrumenten voor kwetsbare gezinnen.